

Aimo Nummi

KASVILLISUUSSELVITYS

KAUTTUAN LINNAVUORI, Eura

Muinaismuistoalueen kasvillisuus selvitys

Kauttuan linnavuoren muinaismuistoalueen kasvillisuus selvitys on tehty museoviraston arkeologian osaston toimesta mm. alueen hoitotoimenpiteiden suunnittelua silmällä pitäen.

Kauttuan linnavuori sijaitsee Euran pitäjässä lähellä Kauttuan tehdasyhdyskuntaa. Se kuuluu Satakunnan eliömaakuntaan.

Yhtenäiskoordinaatistossa se on ruudussa Grid 27° E 67779 : 5625
Peruskarttalehden numero on 1134 07, Kauttua.

Tutkimusalue on jaettu kolmeen osa-alueeseen A, B ja C, jotka on merkitty oheiseen P- L. Lehtosalo-Hilanderin laatimaan kartaan (liite 1).

Kasvillisuus selvitys on laadittu kolmella käynnillä, 3. ja 19. kesäkuuta ja 21. elokuuta 1996, tehtyjen havaintojen perusteella.

Yleiskuvaus tutkimusalueesta

Kauttuan linnavuori on eräs Euran monista muinaismuistoalueista. Se lienee ollut käytössä jo merovinkiajalla (Satakunnan historia). Linnavuori sijaitsee verrattain lähellä muinaisasutusta ja muita muinaismuistoalueita. Luisterin alueelle on n. 900 metriä ja Harolan rautakautiseen kalmistoon n. 2 km.

Kauttuan linnavuoren laki on varsin pieni, vain noin 40 x 30 m. Pitkänomainen, vallien ja jyrkänteen rajoittama tasanne on NW - SE -suuntainen. Linnavuoren mäki on Kauttuan muista, lähes yhtä korkeista mäistä, jyrkkärinteisin. Varsinkin N, NE ja E -rinteet ovat hyvin jyrkkiä ja ne ovat muodostaneet luonnollisen esteen. S, SW ja W -rinteet ovat loivia ja niillä sivuilla on jäännöksiä vallituksen pohjarakenteista, jotka rajaavat noin puolet linnoitustasanteen reunasta. Myös linnoituksen pääportti lienee ollut tällä sivulla ja siihen liittyvät uloimman vallituksen jäännökset ovat vielä nähtävissä, vaikka kiviä on rikottu ja käytetty aikanaan rakennuskivenä. Muistakin vallituksen osista on saatettu viedä kiviä ja osa on varmaankin myös vieritetty alas.

Linnavuoren laki, tutkimusalue A, on NW-suuntaan noin metrin laskeutuva. Sen korkein kohta, SE- pää, on tasaisin. Alempana on matalia painaumia ja röykkiön tapaisia kohoumia sekä muutama suuri kivi. Linnavuoren laki on tallattu ja kasvillisuudeltaan köyhä.

Tutkimusalue B (E, NE ja N -rinteet) on kasvillisuudeltaan rehevä. Sillä on kasvanut järeä kuusikko, jota on viime vuosina harvennettu. Rinteillä kasvaa lehtokasveja ja alhaalla rinteiden juurella virtaavan ojan varrella kosteikkokasveja. Rinne on hyvin kivinen ja osittain kallioinen. Linnavuoren tasanteen reunalta on useita metrejä korkea, paikoin lähes pystysuora jyrkänne. NE-puolella on mahdollisesti ollut kapea kulkuväylä ylös tasanteelle.

Tutkimusalue C on huomattavasti karumpi. Linnavuoren W ja E rinteet ovat loivasti laskeutuvia, kuivia rinnemaita. Niillä on kasvaa tällä hetkellä nuori männikkö. Kasvillisuus on pääasiassa kuivahkolle kangasmaastolle ominainen. Vallituksen lähialueet ovat heinittyneet. SE-reuna on, varsinkin alarinteessä, rehevämpi.

Kasviluettelo

Kasviluettelossa, joka on laadittu Helsingin yliopiston kasvimuseon kenttäkortille, on havaitut kasvilajit tutkimusalueittain. Luettelo käsittää vain sanikkaiset ja siemenkasvit. (Liite 2.)

Kasvillisuudeltaan Kauttuan linnavuori on verrattain köyhä. Alueelta löytyi vain yksi kasvilaji, joka saattaa liittyä muinaisasutukseen: pähkinäpensas, *Corylus avellana*. Se esiintyy usein rautakautisen asutuksen liepeillä. Myös lähelläolevalla Harolan kalmistoalueella on runsas pähkinäpensaskasvusto. Kauttuan ja Harolan pähkinäesiintymien on aikaisemminkin todettu olevan muinaisasutuksen kanssa samoilla paikoilla (Juha Suominen, Lutukka 1/85). Lähipitäjien kasvillisuuteen pähkinäpensas ei kuulu.

Kasvillisuuden vähälajisuuteen, erityisesti muinaislajien osalta, saattaa olla useitakin syitä. Mikäli linnavuorella ei ole ollut varsinaista asutusta tai sen välittömässä läheisyydessäkään ei ole ollut pysyvää muinaisasutusta, on kasveja tullut alueelle vähän. Myöhemmin on asutuskeskuksen läheisyys tuonut alueelle runsaasti liikennettä ja kasvillisuus on tallautunut ja kulunut pois varsinkin linnavuoren laelta. Alueella on nykyisinkin runsaasti kävijöitä. Osaltaan myös alueella tehdyt kaivaukset ovat muuttaneet linnavuoren laen kasvillisuutta.

Uusia kasvitulokkaita linnavuorella ovat terttuselja ja vaahtera.

Alueen hoitotoimenpiteistä lähivuosina.

Lähivuosien hoitotoimenpiteistä tärkein on vesakon ja erityisesti vatun versojen raivaus linnavuoren rinteiltä ja valleilta. Vatun raivaus on tehokkainta repimällä keväällä ja syksyllä. Niittämällä tai raivaussahalla ei vattua saa häviämään ja niitä käytettäessä tuhoutuu samalla muutakin kasvillisuutta, esimerkiksi *taikinamarja*, *Ribes alpinum*, joka kuuluu rinteiden luonnovaraiseen kasvillisuuteen.

Muita, erityisesti pohjois- ja itärinteiden arvokasveja ovat *metsälehmus*, *Tilia cordata*, ja *pähkinäpensas*, *Corylus avellana*, joita on säästettävä. Linnavuoren laki ei erityisemmin muuta hoitoa vaadi. Nykyisellään siellä kävijä saa selkeän kuvan muinaislinnan muodosta ja sen valleista.

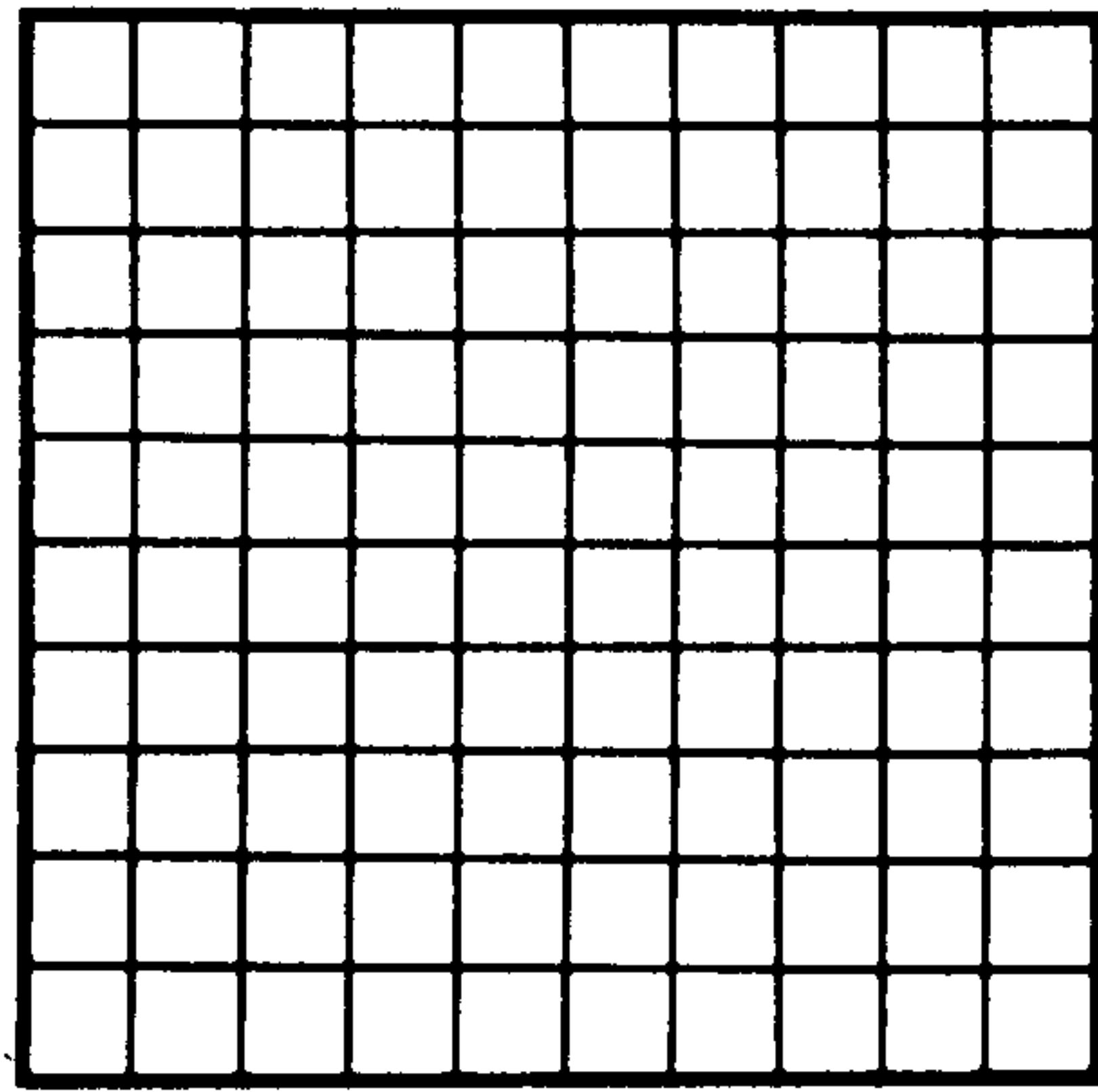
KAUTTUAN LINNAVUORI

N:o .....

Grid 27⁰E: .....

Kunta: EURA .....

Kylä: KAUTTUA .....

Retkireitti, erityiskohteet

Päivä: 3.6./19.6./21.8. 1996 .....

Nimi: A. Nummi .....

KAUTTUAN LINNAVUOREN muinaismuistoaue
' Kasviluettelo tutkimusalueittain (karttaliite)

Horizontal lines for notes or data entry.

EPILOBIUM PALUSTRE
 EQUISETUM ARVENSE
 - FLUVIATILE
 - HYEMALE
 - PALUSTRE
 - PRATENSE
 - SYLVATICUM B
 ERIGERON ACER
 ERIOPHORUM ANGUSTIF
 - VAGINATUM
 EROPHILA VERNA
 ERYSIMUM CHEIRANTH.
 - HIERACIIFOLIUM
 EUPHRASIA NEMOROSA
 - STRICTA
 -- VAR. STRICTA
 -- VAR. TENUIS
 FALLOPIA CONVOLV.
 - DUMKTORUM
 FESTUCA ARUNDINACEA
 - OVINA A B C
 - PRATENSIS
 - RUBRA A C
 FILAGO ARVENSIS
 FILIPENDULA ULMARIA
 - VULGARIS
 FRAGARIA MOSCHATA
 - VESCA A B C
 FUMARIA OFFICINALIS
 GAGEA MINIMA
 GALEOPSIS BIFIDA
 - SPECIOSA
 - TETRAHIT A
 GALIUM ALBUM
 - APARINE
 - BOREALE A B C
 - PALUSTRE
 - X POMERANICUM
 - SPURIUM
 - TRIFIDUM
 - ULIGINOSUM
 - VERUM A B
 GERANIUM PUSILLUM
 - ROBERTIANUM
 - SYLVATICUM B
 GRUM NIVALE
 - URBANUM
 GLAUX MARITIMA
 GLECHOMA HEDERACEA
 GLYCERIA FLUITANS
 GNAPHALIUM SYLVAT.
 - ULIGINOSUM
 GOODYERA REPENS
 GYMNOCARPIUM DRYOPT
 HEPATICA NOBILIS A B
 HERACLEUM SPHONDYL.
 HIERACIUM: SYLVAT. A C
 - UMBELLATUM
 - VULGATA
 HIEROCHLOE AUSTRAL.
 - HIRTA
 - ODORATA
 HIPPURIS VULGARIS
 HUMULUS LUPULUS
 HUPERZIA SELAGO
 HYDROCHARIS MORES.
 HYPERICUM MACULATUM
 - PERFORATUM

HYPOCHOERIS MACUL.
 IMPATIENS NOLI-TANG
 IRIS PSEUDACORUS
 ISOETES ECHINOSPORA
 - LACUSTRIS
 JUNCUS ALPINOART.
 -- SUBSP. ALPINOART
 -- SUBSP. NODULOSUS
 - ARTICULATUS
 - BUPONIUS
 - BULBOSUS
 - COMPRESSUS
 - CONGLOMERATUS
 - EFFUSUS
 - FILIFORMIS
 - GERARDII
 JUNIPERUS COMMUNIS A B C
 KNAUTIA ARVENSIS
 LAMIUM ALBUM
 - HYBRIDUM
 - PURPUREUM
 LAPSANA COMMUNIS
 LATHYRUS JAPONICUS
 - LINIFOLIUS
 - PALUSTRIS
 - PRATENSIS
 - SYLVESTRIS
 - VERNUS B
 LEDUM PALUSTRE
 LEMNA MINOR
 - TRISULCA
 LEONTODON AUTUMN.
 - HISPIDUS
 LEPIDIUM DENSIFL.
 - RUDERALE
 LEUCANTHEMUM VULG. A
 LEYMUS ARENARIUS
 LIMOSILLA AQUATICA
 LINARIA VULGARIS
 LINNAEA BOREALIS C
 LISTERA CORDATA
 - OVATA
 LOBELIA DORTMANNA
 LOLIUM PERENNE
 LONICERA XYLOSTEUM A B C
 LOTUS CORNICULATUS
 LUPINUS POLYPHYLLUS
 LUZULA CAMPESTRIS
 - MULTIFLORA
 - PALLESCENS
 - PILOSA A B C
 LYCHNIS FLOS-CUCULI
 - VISCARIA A B
 LYCOPODIUM ANNOT.
 - CLAVATUM
 LYCOPUS EUROPAEUS
 LYSIMACHIA THYRS.
 - VULGARIS
 LYTHRUM BALICARIA
 MAIANthemum BIFOL. A B C
 MALUS X DOMESTICA
 MATRICARIA MATRIC.
 - RECUTITA
 MATTEUCCIA STRUTH.
 MELAMPYRUM NEMOR.
 - PRATENSE A B C
 - SYLVATICUM A B C
 MELICA NUTANS A B C

MENTHA ARVENSIS
 MENYANTHES TRIFOL.
 MILIUM EFFUSUM B
 MOEHRINGIA TRINERV.
 MOLINIA CAERULEA
 MONESES UNIFLORA
 MONOTROPA HYPOPHYTES
 MONTIA FONTANA
 MYCELIS MURALIS
 MYOSOTIS ARVENSIS
 - LAXA
 -- SUBSP. BALTICA
 -- SUBSP. CAESPIT.
 - RAMOSISSIMA
 - SCORPIOIDES
 - STRICTA
 - SYLVATICA
 MYOSURUS MINIMUS
 MYRICA GALE
 MYRIOPHYLLUM ALT.
 - SIBIRICUM
 - VERTICILLATUM
 NARDUS STRICTA
 NUPHAR LUTEA
 NYMPHAEA ALBA
 - CANDIDA
 ODONTITES LITORALIS
 - VULGARIS
 OPHIOGLOSSUM VULG.
 ORTHILIA SECUNDA
 OXALIS ACETOSELLA A B
 PARIS QUADRIFOLIA A B
 PARNASSIA PALUSTRIS
 PEDICULARIS PALUSTR
 PEUCEDANUM PALUSTRE
 PHALARIS ARUNDIN.
 PHLEUM PRATENSE
 PHRAGMITES AUSTR.
 PICEA ABIES A B C
 PILOSELLA OFFICIN. A
 PIMPINELLA SAXIFR.
 PINUS SYLVESTRIS A B C
 PLANTAGO LANCEOLATA
 - MAJOR
 -- SUBSP. INTERMED.
 -- SUBSP. MAJOR
 - MARITIMA
 PLATANThERA BIFOLIA
 POA ANGUSTIFOLIA
 - ANNUA
 - COMPRESSA
 - NEMORALIS A B
 - PALUSTRIS
 - PRATENSIS A B C
 - REMOTA
 - SUBCAERULEA
 - TRIVIALIS
 POLYGONATUM MULTIFL
 - ODO RATUM A B
 POLYGONUM AMPHIBIUM
 - ARENASTRUM
 - AVICULARE
 - HYDROPIPER
 - LAPATHIFOLIUM
 - MINUS
 - VIVIPARUM
 POLYPODIUM VULGARIS A B C
 POPULUS TREMULA A B C

POTAMOGETON ALPINUS				SAGINA NODOSA				THALICTRUM FLAVUM			
- BERCHTOLDII				- PROCUMBENS				THELYPTERIS PALUSTR	A	B	
- FILIFORMIS				SAGITTARIA SAGITTIF				- PHEGopteris			
- GRAMINEUS				SALIX AURITA				THLASPI ALPESTRE			
- NATANS				- CAPREA	A	B	C	- ARVENSE			
- OBTUSIFOLIUS				- CINEREA				THYMUS SERPYLLUM			
- PECTINATUS				- MYRSINIFOLIA				TILIA CORDATA	A	B	
- PERFOLIATUS				- MYRTILLOIDES				TRAGOPOGON PRAT.			
- PUSILLUS				- PENTANDRA				TRICHOPOHORUM ALP.			
POTENTILLA ANSERINA				- PHYLICIFOLIA				- CESPITOSUM			
-- SUBSP. ANSERINA				- REPENS				TRIENTALIS EUROPAEA	A	B	C
-- SUBSP. KOEDII				- ROSMARINIFOLIA				TRIFOLIUM ARVENSE			
- ARGENTEA				- STARKEANA				- HYBRIDUM			
- CRANTZII				SAMBUCUS RACEMOSA		B		- MEDIUM	A	B	
- ERECTA				SATUREJA ACINOS				- PRATENSE			
- INTERMEDIA				- VULGARIS				- REPENS	A	B	
- NORVEGICA				SCHOEUCHZERIA PAL.				- SPADICEUM			
- PALUSTRIS				SCHOENOPLECTUS LAC.				TRIGLOCHIN MARITIMA			
- THURINGIACA				- TABERNAEMONTANI				- PALUSTRIS			
PRIMULA VERIS				SCIRPUS SYLVATICUS				TRIPLEUROSP. INODOR			
PRUNELLA VULGARIS				SCLERANTHUS ANNUUS				- MARITIMUM			
PRUNUS PADUS		B	C	-- SUBSP. ANNUUS				TUSSILAGO FARFARA			
PTERIDIUM AQUILINUM		B	C	-- SUBSP. POLYCARP.				TYPHA ANGUSTIFOLIA			
PUCCINELLIA DISTANS				SCROPHULARIA NODOSA				- LATIFOLIA			
--SUBSP. BOREALIS				SCUTELLARIA GALERIC				ULMUS GLABRA			
--SUBSP. DISTANS				SEDUM ACRE				URTICA DIOICA		B	
PULMONARIA OBSCURA				- ANNUUM				UTRICULARIA INTERM.			
PYROLA CHLORANTHA				- TELEPHIUM	A	B		- MINOR			
- MEDIA				SENECIO SYLVATICUS				- VULGARIS			
- MINOR			C	- VISCOSUS				VACCINIUM MICROCARP			
- ROTUNDIFOLIA				- VULGARIS				- MYRTILLUS	A	B	C
QUERCUS ROBUR	A		C	SILENE DIOICA				- OXYCOCCOS			
RANUNCULUS ACRIS	A			- LATIFOLIA				- ULIGINOSUM			
- AURICOMUS	A			- MUTANS				- VITIS-IDAEA	A	B	C
- BAUDOTII				- RUPESTRIS				VALERIANA OFFIC.			
- CASSUBICUS				- VULGARIS				- SAMBUCIFOLIA			
- FALLAX				SOLANUM DULCAMARA				-- SUBSP. SALINA			
- PICARIA				SOLIDAGO VIRGAUREA	A	B		-- SUBSP. SAMBUCIF.			
- FLAMMULA				SONCHUS ARVENSIS				VERBASCUM NIGRUM			
- LINGUA				-- VAR. ARVENSIS				- THAPSUS			
- PELTATUS				-- VAR. MARITIMUS				VERONICA AGRESTIS			
- POLYANTHEMOS	A			- ASPER				- ARVENSIS			
- REPENS				- OLERACEUS				- CHAMAEDRYS	A		
- REPTANS				SORBUS AUCUPARIA	A	B	C	- LONGIFOLIA			
- SCELERATUS				SPARGANIUM ANGUSTIF				- OFFICINALIS	A		C
RAPHANUS RAPHANISTR				- EMERSUM				- SCUTELLATA			
RHAMNUS FRANGULA				- ERECTUM				- SERPYLLIFOLIA			
RHINANTHUS MINOR				- GLOMERATUM				- VERNA			
- SEROTINUS				- GRAMINEUM				VIBURNUM OPULUS			
RHYNCHOSPORA ALBA				- MINIMUM				VICIA CRACCA	A		
RIBES ALPINUM	A	B	C	SPERGULA ARVENSIS				- HIRSUTA			
- NIGRUM				- MORISONII				- SEPIUM			
- SPICATUM				SPERULARIA RUBRA				-- SUBSP. MONTANA			
- UVA-CRISPA				- SALINA				-- SUBSP. SEPIUM			
RORIPPA PALUSTRIS				SPIRODELA POLYRHIZA				- SYLVATICA			
ROSA DUMALIS				STACHYS PALUSTRIS				- TETRASPERMA			
- MAJALIS				- SYLVATICA				VIOLA ARVENSIS			
- RUGOSA				STELLARIA GRAMINEA	A			- CANINA	A	B	
RUBUS ARCTICUS				- HOLOSTEA				-- SUBSP. CANINA			
- CHAMAEMORUS				- LONGIFOLIA				-- SUBSP. MONTANA			
- IDAKUS	A	B	C	- MEDIA				- MIRABILIS			
- SAXATILIS	A		C	- MEMORUM				- PALUSTRIS			
RUMEX ACETOSA				- PALUSTRIS				- RIVINIANA		B	
- ACETOSELLA	A			- ULIGINOSA				- RUPESTRIS			
- AQUATICUS				SUBULARIA AQUATICA				- TRICOLOR			
- CRISPUS				SUCCISA PRATENSIS				WOODSIA ILVENSIS			
- LONGIFOLIUS				TANACETUM VULGARE				ZANNICHELLIA PAL.			
- OBTUSIFOLIUS				TARAXACUM			C				

Liite 1.

